

TEDENSKO GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA ISKRA
— INDUSTRIJE ZA ELEKTROMECHANIKO, TELEKOMUNIKACIJE, ELEKTRONIKO IN AVTOMATIKO, KRANJ

Ob 10-letnici obrata »ŽARNICE«

Letos poteka 10 let od ustanovitve obrata »Žarnice« pri Tovarni elementov za elektroniko. Obrat je bil ustanovljen leta 1954 v prostorih bivše Tovarne cementnih izdelkov v Kotnikovi 16. Oprema, s katero se še danes v celoti obratuje in, ki je bila podedovana po propadli tovarni Flent iz Trsta, je bila že tedaj zastarela.

Že v prvem letu obstoja je obrat proizvajal nekatere tipe žarnic, v letih 1954/60 pa je bil osvojen že celotni asortiman. Do leta 1964 so bili osvojeni še nekateri izdelki, kot so fotocelice, GM cevi, koronske stabilizatorke, tlvke in telefonski prenapetostni odvodniki. Razvite so že tudi razne specialne žarnice, predvsem projekcijske in tonfilmske, ki pa se zaradi neustreznosti opreme ne dajo izdelovati serijsko in so zato nerentabilne.

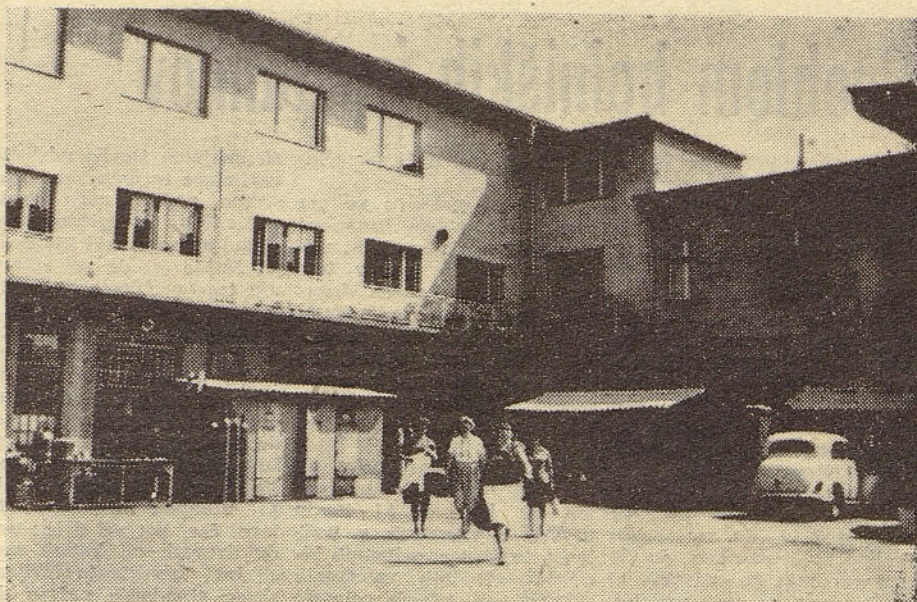
V prvih letih je obrat izdeloval med drugim tudi balone, kar je omogočilo velika konjunktura na jugoslovanskem tržišču. Ker so balone izdelovali ročno, in cena ni odgovarjala tipu, nihala pa je tudi kvaliteta, je bil izvršen prehod na uvoz reprodukcijskega materiala. Kolektiv se je zavedal, da ta način ni najboljši, zato so bile s strani obrata pokrenjene vse mogoče akcije, da bi se na področju uvoza situacija izboljšala. Bile so tudi možnosti za izdelavo nekaterih reprodukcijskih materialov v Jugoslaviji, vendar kolektiv ni vedno našel razumevanja pri pristojnih forumih, zato so te zamisli v glavnem propadle. V zadnjem času se stanje izboljšuje, vendar pa bo končni cilj dosežen, ko bodo vsi pristojni organi pokazali potrebno zainteresiranost. Po izračunih obrata obstoja realna možnost, v kolikor bi se izkoristili vsi dani pogoji, da se uvoz repro-materiala zmanjša na minimum, kar bi se z lahkoto krilo z izvozom žarnic.

Proizvodnja se je kljub zastareli opremi v času obstoja neprestano dvigala. Tako je bila realizacija 1955 leta, 24 milijonov pri 65 zaposlenih, že leta 1961 pa 10 krat več, to je 240 milijonov z 130 zaposlenimi. V letu 1961 je bila izvedena delna dobava takozvane 1. faze rekonstrukcije s polavtomati za 4 delovne faze. Z omenjenimi polavtomati je bila omogočena povečana proizvodnja, vendar le za ceno povečanja delovne sile na ostalih fazah. Leta 1962 je bila realizacija 265 milijonov pri 174 zaposlenih

1963 pa 452 milijonov z 230 zaposlenimi.

V letošnjem letu je bil plan proti 1963 povečan za 50%, kar znaša 787 milijonov. V prvih 7 mesecih je bila realizacija 412 milijonov z 226 zaposlenimi z isto strojno opremo kot leta 1963 in manjšim številom ljudi, kar predstavlja izreden uspeh. V primerjavi z lanskim letom, je letos porasla storilnost za 43%. Ta velik skok proizvodnje je plod prizadevanja celotnega kolektiva, izboljšane organizacije dela in tehničnih izboljšav na posameznih fazah in to z lastnimi konstrukcijami. V kolikor bi bila dobava repro-materiala redna, bi bila realizacija za prvih 7 mesecev še znatno višja; isto velja tudi za možnost dosega letnega plana 1964. Leto 1964 se lahko smatra kot mejnik v prehodu iz

(Dalje na 4. strani)

Po predvidevanjih bo zgradba obrata »Žarnice« v Ljubljani, Kotnikova 16, le še nekaj let služila svojemu namenu

Slaba oskrba z materialom

Na vprašanja, ki smo jih v polletju stavili direktorjem tovarn, tokrat odgovarja direktor tovarne elektromotorjev Železniki — tov. Franc Sifrer.

Kateri so važnejši izdelki vaše tovarne in kdo so vaši potencialni kupci?

Izdelki tovarne so mali elektromotorji za pogon raznovrstnih gospodinskih aparatov (kavni mlin, loščilnik, sesalec prahu, mikser, ventilator itd.). Doma so kupci: MIKRON Prilep, KONTAKT Zagreb, ELEKTROAKUSTIKA Novi Sad in drugi. Preko 50% pa izvažamo, in to v ZDA in Italijo, manjše količine pa v Turčijo.

Kako lahko ocenite poslovni rezultat tovarne v letošnjem prvem polletju?

Poslovni rezultat I. polletja je boljši kot lanski za

to razdobje, vendar v celoti ni dosegel planiranih okvirov.

Kje po vašem mišljenju ležijo razlogi, da plan proizvodnje ni bil dosežen?

Razlogi so v tovarni in izven nje. V tovarni je bila potrebna potencirana proizvodnja na velike serije malih elektromotorjev, vendar so bili problemi v nabavi repro-materiala tako doma kot v tujini. Tovarna določenih tehnoloških postopkov zaradi pomanjkanja opreme ni mogla v celoti osvojiti in izvesti. Največje težave pa so povzročala nedisciplinirana

na naročila in vse mogoče spremembe.

Kje po vašem mišljenju ležijo razlogi za uspešno zaključene proizvodne naloge vaše tovarne?

Razlogi za uspešno zaključene proizvodne naloge ležijo predvsem v definiranih naročilih in pravočasni oskrbi materiala ter izpopolnitvi tehnologije.

Kakšen bo zaključek poslovnega leta za tovarno?

Po sedanjih izglelih sodeč bo zaključek poslovnega leta zadovoljiv.

Kakšne ukrepe nameravate pri vas podvzeti za čimprejšnji prehod na 42-urni tednik?

Komisija upravnega odbora in uprava intenzivno delata na pripravi za prehod na 42-urni tednik. Od 1. 6. t. l. delamo že po 46 ur, priprave za nadaljnje skrajšanje pa so v končni fazi.

Kakšni so bili povprečni OD v prvem polletju in kakšni bi morali biti po planu, ter kje leže razlogi za nastalo razliko?

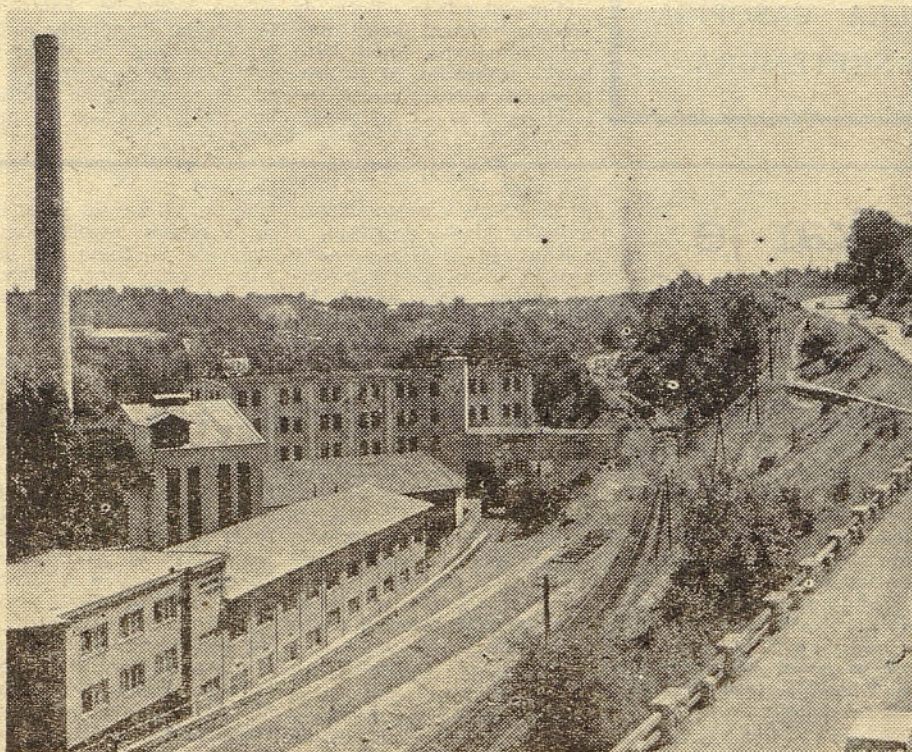
Osební dohodki so bili v I. tromesečju precej pod povprečjem ostalih tovarn ISKRE, v drugem tromesečju pa so se gibali med 31 in 32.000 din. Razlogi so v neizpolnjevanju proizvodnega plana, kar je povzročila slaba oskrba z materialom.

Kaj lahko poveste o vaših notranjih problemih v tovarni in kako jih rešujete?

Kot vse tovarne ima tudi naša notranje probleme, ki se kažejo predvsem pri pomanjkanju visoko strokovnih kadrov, nezadostni opremljenosti za masovno specializirano proizvodnjo z visokim procentom orientirano na izvoz. Probleme rešujemo v okviru danih možnosti.

Kako pri vas skrbite za vaše zaposlene, za njihovo zdravje, stanovanja in dobro počutje na delovnem mestu? Mišljena je zdravstvena in stanovanjska problematika, rekreacija, prehrana (topel obrok).

(Dalje na 6. strani)

Elektrificirani železniški progi Ljubljana—Jesenice bodo zaradi večje brzine vlakov morali omiliti preostre ovinkne, med katere spada tudi ovinek ob kranski tovarni, kjer so postavili velik oporni zid. Slika kaže, kako bo potekala nova proga ob Elektromehaniki, kjer bo ob robu ožernega zidu imela kranska tovarna tudi svoj industrijski tir

Problem bolniških izostankov

V našem podjetju se še naprej obravnavajo prehodi na 42-urni delovni čas. Pri ugotavljanju rezultatov za prehod na skrajšani delovni čas, so nesporno zelo važni podatki, kako je izkoriščen delovni čas, odnosno, koliko delovnega časa odpade na neproduktivni delovni čas. Že pri ugotavljanju teh rezultatov v preteklem letu smo videli, da znatno postavko tvorijo bolniški izostanki. Rezultati o izkoriščanju delovnega časa za prvo polletje letošnjega leta pa nam kažejo, da se število bolniških izostankov do 30 dni povečuje. Po podatkih, ki so že znani za prvo polletje, je bilo v tem času na račun bolniških izostankov do 30 dni izkoriščeno 65,5 odstotka celotnega plana. Tako smo ob polletju znatno nad planom pri bolniških izostankih do 30 dni. Prav tako smo v primerjavi s prvim polletjem 1963 bolniške izostanke v skupni masi neproduktivnega delovnega časa povečali od 21 odstotkov na 24,6 odstotka.

Mišljenja sem, da bodo morali tako organi upravljanja kot strokovne službe, zlasti pa zdravstvena služba v podjetju, temu problemu posvetiti posebno pozornost in ukreniti potrebne korake, da se ugotovi, od kod tak porast bolniških izostankov in nato podvzeti ustrez-

ne ukrepe za njih zmanjšanje.

V danem primeru ne gre samo za močno finančno obremenitev, ki znaša 81 milijonov, ampak gre v tem primeru še za razne druge probleme. Kakor je že omenjeno, je treba prav pri prehodu na 42-urni delovni čas dobo produktivnega časa povečati, če hočemo doseči zaželene rezultate ob skrajšanem delovnem času.

Nadalje je vprašanje, ali gre pri bolniških izostankih za bolezni, ki imajo osnovo v razmerah v podjetju, to je v nezadostnih higiensko-tehničnih varstvenih ukrepih, ali prihaja celo do kakšnih poklicnih obolenj,

ali pa je to število posledica tudi slabe organizacije zdravstvene službe, nestrokovnih zdravniških pregledov, odnosno ali so vzroki kje drugje. Nujno je, da pri reševanju tega problema dajo svoje mnenje tudi zdravniki v naših ambulantah, kakor tudi predstavniki strokovnih služb, ki se s tem vprašanjem ukvarjajo. Zmanjšanje bolniških izostankov, zlasti do 30 dni, je nesporno ena izmed naših zelo važnih postavk notranjih rezerv, tako pri prehodu na 42-urni delovni čas, kot pri dvigu produktivnosti, od katere zavisí tudi izboljšanje življenjskega standarda našega delovnega človeka. G. P.

Dopolnilno izobraževanje strokovnih kadrov v našem podjetju

Blíža se čas, ko se bodo odprla vrata raznih šol. S poukom bodo pričele tudi razne popoldanske in večerne strokovne šole, ki so v glavnem namenjene dopolnilnemu izobraževanju kadrov v gospodarstvu, odnosno pridobivanju ustrezne izobrazbe določenim osebam, ki so že zaposlene na raznih mestih, bodisi v gospodarstvu ali pa tudi v upravi. Tudi v našem podjetju imamo na raznih strokovnih mestih vrsto ljudi, ki nima-

jo za to delovno mesto take izobrazbe kot je zahtevana. Podjetje že dalj časa nudi na razne načine pomoč osebam, da si pridobivajo zahtevano izobrazbo za določeno delovno mesto. Po podatkih, s katerimi razpolagamo, pa poziv v naših poslovnih enotah, da naj se prijavijo posamezniki za dopolnilno izobraževanje oziroma za pridobitev strokovne izobrazbe za določeno mesto, ki ga že zasedajo, ni dosegel največjega uspeha. Le manjše število delavcev, zlasti to velja za administrativne službe, se je prijavilo za šolanje, s katerim bi pridobili ustrezno šolsko izobrazbo. Pri tem je treba ponovno opozoriti na sklep UO podjetja z dne 11. oktobra 1963, ki pravi:

»Upravni odbor odloča, da srednjestrokovni kadri morajo praviloma imeti tisto šolsko izobrazbo, ki je zahtevana za delovno mesto. Delavci izpod 30 let, ki nimajo

BLED vas vabi!

Članom kolektiva sporočamo, da je počitniški dom »Iskra« na Bledu odprt vsak dan od 7. do 21. ure, po dogovoru pa tudi dlje. Dom ima odlično kuhinjo in dobre pijače po zmernih cenah ter razpolaga s 30 ležišči.

Uprava počitniške skupnosti obvešča vse kolektive, da je dom pripraven za izvedbo raznih seminarjev, sestankov, prav tako pa je tudi na razpolago izletnikom, ki se želijo za nekaj ur ali dni ustaviti na Bledu.

Za izletnike ni potrebno, da v predsezoni iščejo informacije v Kranju, pač pa se lahko oglasijo direktno v Domu na Bledu, (tel. 77-327). Za seminarje, večje skupine izletnikov in dopustnike, pa daje informacije Uprava počitniške skupnosti v Kranju, Kidričeva 40 — tel. 39-93.

zadostne izobrazbe, morajo v 4. do 5. letih pridobiti potrebno izobrazbo v ustreznih poldanskih ali večernih šolah. Del stroškov za šolanje naj nosijo tovarne.»

Poleg tega pa je bil tudi na 3. seji UO podjetja dne 26. junija 1964 sprejet naslednji sklep:

»Pri sprejemanju ljudi na delovna mesta je treba zaposlovati take ljudi, ki imajo izobrazbo, ki odgovarja zahtevam delovnega mesta.»

Na podlagi teh dveh sklepov je torej razvidno, kar velja zlasti za srednješolske kadre, da je nujno, da pristopijo k pridobitvi srednješolske izobrazbe, kateri je še nimajo. Popolnoma jasno je, da se bodo ti sklepi izvajali, in da bodo morali tisti, ki te strokovne izobrazbe nimajo, zasedajo pa tako

delovno mesto, v kolikor te izobrazbe ne bodo pridobili v doglednem času, to mesto prepustiti drugim, ki zahtevam in pogojem delovnega mesta v celoti odgovarjajo.

Ti stavki naj bodo v opozorilo vsem tistim, na katere se ti sklepi nanašajo, zate je potrebno, da pristopijo k ustreznemu dopolnilnemu izobraževanju, saj to ne bo le v korist podjetja, pač pa predvsem v korist njih samih.

G. P.

Dopisujte v »Iskro«

O B V E S T I L O

BRALCE OBVEŠČAMO, DA BO NASLEDNJA ŠTEVILKA ČASOPISA »ISKRA« IZŠLA 4. SEPTEMBRA.

Popravimo, kar je možno še popraviti

Prirodno okolje našega tabora »MIR« na Dugem otoku je skorajda izjemno. Mirni zaliv Telaščice, kjer ni nikoli velikih valov in kjer ni nevarnosti pred morskimi psi zaradi dolgega in razčlenjenega zaliva. Ob zalivu »Mira« je lep borov gozd; na drugi strani pa je slano jezero z izredno toplo in, kot pravijo, zdravilno vodo. Proti jugozahodu so vidne mogočne, nad sto metrov visoke pečine, ki navpično padajo do gladine, kjer je morje 80 metrov globoko. V pečine buta večno nemirno odprto Jadransko morje, prek katerega je v dneh po dežju mogoče videti Italijo. Vse to je stlačeno na področju, ki ga more človek prehoditi v pol ure. Vreme je, zaradi relativne oddaljenosti od celine, skoraj vedno lepo. Dež je v sezoni izjemen pojav. Celotna oblačnost je redka. V središču tega prirodnega okolja pa se nahaja naš tabor »Mir«.

NEESTETSKO OBlikOVANJE

Da bi se pa naši taborniki kritični opis organizacije tabora in načina življenja v

okolju mogli nemoteno predajati, ni potrebno opisovanje prirodnih lepot, temveč

njem, ker je v našem taboru marsikaj kritike potrebno.

Kdo je izdelal načrte zgradb, ki so se še v pričetku sezone dograjevale? Na prvi pogled je očitno, da zasnova in lokacija teh zgradb v marsičem ne ustreza, ker te zgradbe že od daleč delajo vtis bunkerjev. V takem prirodnem prostoru kot je »Mir«, bi bila potrebna vse kakor drugačna arhitektonska in smiselna rešitev. Naj je to zasnovano kdorkoli, za estetsko oblikovanje prostora nekega tabora v okolju »Mira« ni imel nobenega smisla, zato ker te zgradbe močno kvarijo celotni izgled zaliva in tabora.

Od pomola proti desni, stoji ob obali nekakšna štirioglasta škatla s poševno enokrilno streho, enim oknom proti morju, enim proti taboru in enim samimi vrati; to je kuhinja! Na steni proti pomolu je »freska« — skrajno primitivno izdelana

štoklja, ali kar že je, ki nese v kljunu otroka, mornar pa v čolnu s harpuno lovi ribe. Nehote se vprašam ali je taka banalnost sploh mogoča in kdo je to »sproduciral« oz. dovolil, da ostane na zidu. Na zunanji steni proti morju je velik napis z rdečimi črkami: KAMP ISKRA KRANJ. Zakaj ne bi rajši preprosto napisali TABOR, ne pa KAMP!? Naslednja stavba, oddaljena od kuhinje približno 20 do 30 metrov so »anitarije« (sedaj še nedograjene). To bodo stranišča in umivalnice. To je nekakšna pravokotna zgradba z ravno streho; daleč od estetske. Z njo, prav tako ob obali, stoji še neka »hišica« za osebe, ki spominja na bunkerje, kakršne so delali Italijani okrog Ljubljane.

KUHINJA — PROSTOR BREZ VENTILACIJE

Pustimo ob strani estetsko — morda pa je vsaj funkcio-

nalna stran boljša. Žal, tudi to je vse prej kot v redu. Kuhinja je en sam prostor brez ventilacije, zato je v nji naravnost neznozna vročina. V istem prostoru so tudi pijače — steklenice s pivom, kokto, vinom itd. — ki so zato bolj tople kot zrak zunaj kuhinje (vsi gostje morejo to potrditi). Poleg kuhinje je shramba, ki je vroča kot parna kopel. Kako naj bo v nji kaj shranjeno? Zraven nje je soba za upravnika z vstopom iz kuhinje, ki je prav tako vroča kot kuhinja. Pod kuhinjo je klet za hrano in pijače (kjer so shranjene za več dni — za dnevno uporabo jih je treba prnesti v kuhinjo, ker pač ni mogoče po vsako steklenico piva, kokte itd. v klet). Kuhinja ima odtok za pomije neposredno v morje in sicer tam, kjer so se ljudje običajno kopali. Terasa z mizami je ob času zajtrka in kosila pod vročim dalmatinskim son-

Alternator s transistorskim regulatorjem

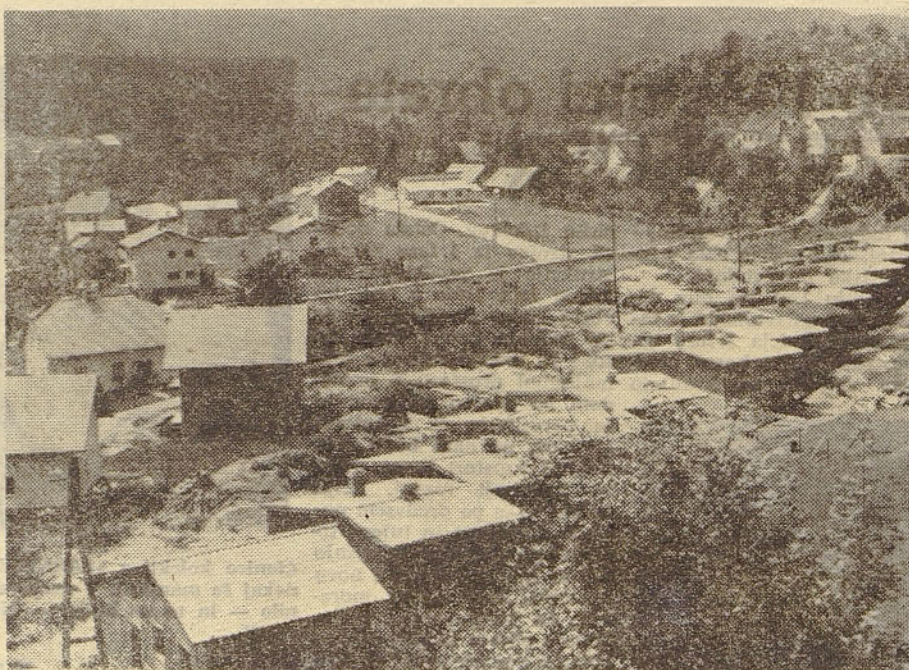
Sodobni avtomobili imajo vgrajenih vedno več električnih naprav, namenjenih udobnosti vožnje, in upravljanja vozila. Vozila se uporabljajo pogosto večino za mestni promet. Teža in prostornina električnih naprav mora biti zaradi čimvečje koristne prostornine in manjše teže vozila čim manjša. Konkurenčni boj na tržišču zahteva naprave s čim manj okvarami in čim manjšim vzdrževanjem.

Dinamo s kontaktnim regulatorjem kljub raznim izboljšavam tem zahtevam ni dorasel in ga na svetovnem tržišču čedalje pogosteje in uspešno izpodriva alternator s transistorskim regulatorjem. To ime za izmenični generator z vgrajenim usmernikom uporabljajo Angleži, Francozi, Italijani in je tako postalo skoraj internacionalno. Vsi sodobni alternatorji so trofazni sinhronski generatorji s krempljastimi poli in 6 Si-diodami. V skladu s tehničnimi zahtevami in velikostjo alternatorjev je možno izdelati transistorske regulatorje, ki so sestavljeni iz več polvodniških elementov. Z različnimi vezavami je mogoče ugoditi različnim zahtevam kot n. pr. omejevanje maksimalnega toka pri velikih alternatorjih, kompenziranje velikih trenutnih obremenitev itd.

Prednosti alternatorjev pred dinami so v glavnem naslednje:

Alternator oddaja energijo in polni akumulatorsko baterijo že pri praznem teku motorja, torej tudi pri čakanju na križiščih in drugih krajših postankih, ko motor teče v praznem teku. To je nujno potrebno pri vozilih v mestni vožnji, ko pogosto zaganjanje motorja in večji električni potrošniki (radio, gramofon, grelec, ventilator) močno praznijo akumulatorsko baterijo.

Enakomernejša napolnjenost podaljša trajanje akumulatorske baterije, v nekaterih primerih pa na vozilih z alternatorjem lahko uporabimo akumulatorsko baterijo manjše kapacitvnosti, ki je lažja, manjša in cenejša.

Takole izgledajo hišice, ki so si jih postavili (v združni gradnji) v Struževem (Kranj) člani kranjskega kolektiva

Alternator je pri isti moči 2- do 4-krat lažji in manjši od dinamama.

Stroški vzdrževanja in popravil so 2- do 3-krat manjši kot pri dinamama s kontaktnim regulatorjem.

S pravilnim dimenzioniranjem dosežemo tako karakteristiko alternatorja, ki omogoča njegovo preobremenitev. Pri večanju obremenitve čez dovoljeno mejo

prične alternatorju napetost padati in ga zato regulatorju ni treba ščititi pred preobremenitvijo, kot je to pri dinamama. Alternator je razmeroma enostaven in je njegova montaža hitrejša in cenejša od dinamama.

Slabost alternatorja pa so zaenkrat silicijeve diode. Trenutno je njihova cena še precej visoka, kar močno ovira hitrejšo razširitev alternatorja. Sedaj izdeluje Si-diode za alternatorje več tovarn v svetu, vendar vse še ne prenesejo mehanskih vibracij, ki so kritične zlasti pri evropskih vozilih z visokim številom vrtljajev.

Transistorski regulator, ki regulira izhodno napetost alternatorja, nima razen namena nič skupnega z elektromehanskimi trostebnimi regulatorji, ki so v rabi sedaj.

Transistorski regulator, ki smo ga izdelali v ZZA je sestavljen iz polvodniških elementov (2 transistorja, Ze-

ner dioda in NTC upor), ki popolnoma elektronsko, brez kakršnegakoli mehanskega dela, opravlja enako nalogo kot mehanski regulator.

Vgrajeni NTC upor poskrbi za to, da oddaja še mrzel alternator (posebno pozimi) večji tok. Z naraščanjem zunanje temperature in zaradi lastnega segrevanja regulatorja se oddani tok sorazmerno zmanjšuje. Ta lastnost regulatorja poskrbi za to, da je zlasti v zimskem času, ko veliko vozimo s prižganimi lučmi, akumulator vedno dovolj poln.

Ker nima gibljivih mehanskih kontaktov, regulator ne potrebuje vzdrževanja in je neobčutljiv za udarce ter vibracije. Transistorski regulator ne povzroča radijskih motenj.

Proizvodnja transistorskih regulatorjev je manj zahtevna od proizvodnje mehanskih. Zaenkrat ovirajo širšo uporabo takšnih regulatorjev (Dalje na 6. strani)

Upokojenci »ISKRE«

»Počitniška skupnost« Iskra-Kranj potrebuje v septembru vašo pomoč pri urejevanju počitniškega doma na Dugem otoku. Zaželeni so zidarji, ključavničarji, električarji in nekvalificirani delavci.

Oglasite se čimprej pri upravi »Počitniške skupnosti« Iskra-Kranj, Kidričeva 40 (Gasilski dom) tel. 39-93.

cem. Strehe ni, senčnikov pa je premalo, Marsikdo se je med kosilom »cvrl« na vročem soncu.

PROBLEM SANITARIJ

Sanitarije so tudi tik ob morju — gotovo se bo greznica »cedila« v morje. Stranišča so namreč tudi prav na obali, kjer so se prejšnja leta ljudje kopali. Sedaj bo to odpadlo — kdo pa bi se kopal tik pod straniščem. V straniščih je montirana angleška školjka. Kako bo s spiranjem smo imeli priliko videti.

Torej, se že pri površnem pogledu pokaže, da tudi funkcionalna rešitev v marsičem ne vzdrži kritike. Kdo je končno za vse to kriv? Kolikor vem, v oddelku kapitalne izgradnje »Iskre« niso vedeli, da Iskra na Dugem otoku karkoli gradi. O vsem tem naj se vprašajo odgovorni in naj si stvar tudi ogledajo, ker tega ni mogoče na

kratko opisati. Slišal sem tudi, da nameravajo namesto šotorov zgraditi majhne zidane hišice. Nevarnost »bunkerskega« izgleda, nestrokovne zasnove, postavitev in izvedbe, je zanje še večja, kot za skupne prostore. Zato zahteva tak poseg strokovni premislek. Nujno bi bilo potrebno gledati na celoto tabora in gozda. Gozd je treba obravnavati kot bistven sestavni del tabora. Parcela, kjer stoji naš tabor, je lansko leto skoraj cela pogorela. Ostalo je le nekaj starejših borov, in še zanje je vprašanje ali bodo obstali. Zato bi bilo nujno potrebno, pristopiti k načrtni obnovi gozda, kar pa se letos popolnoma opušča.

POCUTJE V TABORU

Letos je upravnik tabora tovariš Tičar. Osebo je zelo prizadeven, skrben in zavzet za počutje gostov. Vendar se zdi, da se posveča

predvsem ekonomskim vprašanjem tabora, preskrbi hrane in pijače, ostalo pa pušča iz rok. Tako na primer ga ne briga gozd, ki je prepuščen drvarju, ki seka požarne suhe bore. Ne skrbi ga tudi zbiralnik vode in cisterna z vodo. Nekateri ljudje, ki prihajajo v »Mir«, so ali neosveščeni ali brezobzirni, ne vedo kaj pomeni v Dalmaciji zbiralnik za deževnico. Dolžnost upravnika bi bila, da ljudi o tem obvesti in opozori. Vendar tega ni storil vse tri izmene, kolikor sem bil letos tam.

PREMALO ODLOČNOSTI, REDA IN OBZIRNOSTI

Videl sem ljudi tekati po plošči zbiralnika, zvečer so se šli na tej plošči »slepi miš«, kadili so, metali po njej čike in vžigalice in tudi pljuvali. Videli sem, kako so na plošči neki ljudje prali perilo. Umazana voda se steka seveda nazaj v cisterno, ko pa

pride dež, poplakne vso umazanost s ploščadi v cisterno. — Nikjer nisem videl nobene table z opozorilom, nihče ljudi na to ni opominjal (kot je bilo to prejšnja leta). Sel sem k upravniku in ga opozoril, ter mu predlagal, naj ljudi ob večerji opozori, in naj postavi ob cisterni tablo z opozorilom (za druge obiskovalce). Storil ni ničesar; vse je ostalo pri starem. Prav tak odnos je pokazal upravnik do lastne cisterne za vodo, ki je pod teraso. V času prve izmene je precej deževalo, s kuhinjske strehe se je v novo, še ne dokončno očiščeno cisterno, nateklo vode skoraj do višine pol metra. Voda je bila umazana in neuporabna za pitje ali kuhinjo. Ker je upravnik pričakoval, da bodo v kratkem z ladjo pripeljali vodo v obe cisterne, bi bil moral naročiti, naj cisterno izpraznijo in očistijo. Tega pa ni storil. Ko so v času tretje izmene

pripeljali vodo, je bila naša cisterna nepripravljena. V deževnici, ki je bila v nji, pa so se že zaredili komarji. Namesto, da bi vsaj sedaj odredil čiščenje cisterne, je upravnik enostavno dal napolniti domačo cisterno do vrha s čisto vodo, ki se je pomešala z umazano. Da je taka voda za pitje ali kuhinjo popolnoma nerabna, je več kot razumljivo.

UPRAVNIK NI UPOSTEVAL PREDLOGOV GOSTOV

Prav tako malo razumevanja je pokazal upravnik tudi za domačo lekarno, ki je bila zelo skromna. V tretji izmeni je bila med taborniki slučajno prisotna tov. dr. Staričeva. Napravila je seznam potrebščin za nudenje prve pomoči, ki jih tabor obvezno mora imeti, in prosila upravnika naj to nabavi, ona pa bo nekoga od

Ob 10-letnici obrata »ŽARNICE«

(Nadaljevanje s 1. strani)
obratniškega načina dela v in-
dustrijsko proizvodnjo.

V juliju 1964 sta bila do-
bavljena 2 polavtomata iz tak-
ozvanega 2. dela 1. faze re-
konstrukcije, ki bosta pred-
vsem vplivala na kvaliteto

**Prvi predsednik DS v obratu
»Žarnice« — tov. Lado Jugovič,**
je dejal, da je štel prvi
DS 11 članov. O delu DS in
družbenih organizacij pa bo-
mo poročali v naslednji šte-
vilki.

naših izdelkov. Ostala doba-
va strojev iz 1. faze rekon-
strukcije je predvidena ob
koncu leta 1964; s tem bo
obrat lahko prešel na dvo-
jno sedanjo proizvodnjo. Že
zdaj pa imamo težave s pre-
majnimi prostori. S preho-
dom na dvojno proizvodnjo
in osvojitvijo še nekaterih
artiklov, pa nam bodo pre-
majni prostori resna ovira
za nadaljnji razvoj. Želja
kolektiva in pa predvsem po-
trebe domačega in tujega tr-
žišča pa tirjajo takojšnjo
2. fazo rekonstrukcije z novo
lokacijo. Zavedati se mora-
mo, da bo povečana proiz-
vodnja obrata zadostovala za
potrebe domače avtomobilske
industrije, v celoti pa obsta-
jajo odprte potrebe domačega
tržišča in velike možnosti
izvoza za zahod in vzhod.

Omenimo naj še, da so z raz-
vojem obrata nastale tudi
druge službe, kot so razvoj
in tehnološka grupa, ki v
znatni meri doprinašajo k
dvigu kvalitete naših izdel-
kov, ki so še vedno na naj-
višji ravni v naši državi.

B. H.

Članice kolektiva »ŽARNICE«, ki skupaj z obratom praznujejo desetletnico (baje jih
nekaj še manjka). V razgovoru so dejale, da se je v obratu v toku časa dokaj spre-
menilo — in to na bolje! — Nekaj pa so potožile: ob 10-letnem jubileju so nanje kar po-
zabili...

Pismo iz Novega mesta

Aktiv Zveze mladine tovar-
ne usmerniških naprav Novo
mesto si je v svojem planu
dela v preteklem letu posta-
vil tudi nalogo, da na pobudo
Občinskega odbora Počitniške
zveze v Novem mestu orga-
nizira aktiv počitniške zveze
v tovarni. Aktiv, ki je bil
ustanovljen v lanskem maju,

šteje danes že dobro tretjino
vseh zaposlenih mladincev v
tovarni, nekaj jih je pa tudi
iz sosednjih podjetij, kjer
nimajo lastnih organizacij.

Članstvo v aktivu si je za-
dalo nalogo z izleti in poto-
vanji spoznavati našo domo-
vino. Že lani je bilo organi-
ziranih več izletov, tako obisk

Kočevskega zbor, ekskurzija
in srečanje z aktivom v to-
varni kondenzatorjev Semič,
ista tradicija pa se nadaljuje
tudi letos.

Člani Počitniške zveze pred-
vsem izkoriščajo ugodnosti
potovanja za časa rednih letnih
dopustov, in to v počitniških
domovih ali pa z izposoja-
njem šotorov, ki jih proti
majhni odškodnini izposoja
Občinski odbor Počitniške
zveze v Novem mestu.

Tovariš Karel Željko, ki je
v letošnjem letu že drugič
preživel svoj dopust v okviru
Počitniške zveze, nam je po-
vedal naslednje:

»Nameraval sem, kakor že
lani, tudi letos preživeti ce-
lotni dopust v nekem domu
Počitniške zveze ob morju,
vendar zaradi prezasedenosti
kapacitet to ni bilo mogoče.
Prijetnih 5 dni pa sem preži-
vel v Makarski v prijetnem
naselju »Gornja Savinja«, ki
je bilo polno šolske mladi-
ne in ima primerno lego v
gozdu; tam se lahko človek
resnično spočije.

R.

Kristina Majerle

Informativni sestanki v »Elektromehaniki«

Od sobote 15. avgusta do
srede 19. avgusta 1964 so bi-
li v Elektromehaniki infor-
mativni sestanki po posamez-
nih delavnicah. Na teh se-
stankih so obravnavali poro-
čilo o prehodu na krajši de-
lovni čas in polletno poročilo
o poslovanju tovarne.

Za razpravo je bilo veliko
zanimanja, vendar je bil čas
razmeroma kratko odmerjen,
tako da so padla le posa-
mezna vprašanja v zvezi s
pogoji, v katerih tovarna po-

sluje. Predvsem je omenje-
na velika iztrošenost strojev
in naprav, nadalje velike za-
loge materiala nedovršene
proizvodnje in polizdelkov.
Pomanjkanje določenih vrst
materiala pa je tudi nega-
tivno vplivalo na izvrševanje
proizvodnih nalog.

Korekturo norm na 100-od-
stotno doseganje in istočas-
no zvišanje vrednosti grup
za enakovredno vsoto, so
ljudje sprejeli kot pravilen

prehod na dokončno ureditev
norm.

Ugotovitev teama, ki je po
metodi trenutnih zapažanj
meril intenzivnost dela režij-
skih oseb, je sprožila precej
razprav, posebno zaradi pre-
cejšnih rezerv neizkorišče-
nega časa.

Padle so tudi kritike glede
odgovornosti za točno pripra-
vo materiala in dela sploh.
Podrobno poročilo s sestan-
kov bo še objavljeno.

osebja naučila, kako se s
tem ravna. Upravnik ni storil
do konca izmene ničesar,
čeprav so se nekateri ranili
in je dr. Staričeva dajala
svoje obveze in zdravila. Ta-
kih primerov, ki pa so se
vsi končali podobno, bi mo-
gli najti še nekaj. Iz tega bi
mogli zaključiti, da upravnik
ni preveč pripravljen upošte-
vati dobre predloge svojih
gostov.

OBČASNI IZLETNIKI

Poseben problem so bili
tudi priložnostni gostje, ki so
prihajali v »Mir« kot izletni-
ki za nekaj ur. Marsikdo od
naših tabornikov je imel
vtis, da so bolj cenjeni kot
domači ljudje. Kaj bi ne bili,
saj so delali samo čisti do-
biček pri pijacah, medtem ko
smo mi delali izgubo? Uprav-
nik pa si je sveto zadal, da
letos ne sme biti izgube, kar
je popolnoma hvale vredno.
če skrb za to ne prestopi
določenih mej.

ZAKAJ PLAČEVANJE VODE?

Popolnoma nerazumljiva in
nepotrebna pa se mi zdi od-
ločitev, da moramo plačevati
ceni penziona še dodatnih
15 din dnevno na osebo za vo-
do. Kolikor vem, je zbirnik
in cisterna za vodo vojaška
last in vodo uporabljajo vo-
jaki sosedne obmejne opa-
zovalnice. Ko vode zmanjka,
jo vojska pripelje (pač za
svoje ljudi) in za to ne za-
hteva plačila. Zaradi tega se
mi zdi, da je poseben dodatek
za vodo odveč, pa čeprav
bi dovoz vode bilo treba tudi
plačati, saj bi se mogla ta
vsota enostavno prišteti v
ceno penziona. Tudi dom v
Poreču vodo plačuje (kar je
verjetno, če je vodovod) pa
je to enostavno prišteto v
ceno penziona.

KDO DOLOČA CENE?

Dalje mi tudi ni jasno, ali
so, ali niso določene cene
penziona za uslužbence Iskre

in njihove svojce, ali pa to
določa upravnik sam, kot se
mu pač za koga zdi. Kolikor
vem, je bilo rečeno, da je
cena penziona 900 din za
osebo dnevno. Od tega odpa-
de 150 din za prenočišče in
750 din za hrano (takse po-
sebej). To velja za uslužben-
ce in njih svojce. Kako mi
je torej mogel računati hra-
no 800 din za dan, čeprav
sem preko žene, ki je usluž-
benka Iskre, upravičen pla-
čati samo 750 din za dan?
Prebival sem namreč v last-
nem šotoru. Ali sem s svo-
jim primerom osamljen ali
ne, ne vem.

PREMALO JEDILNEGA PRIBORA

Poseben problem je po-
strežba. Ker manjka jedil-
nega pribora, morajo neka-
teri gostje čakati, da drugi
porejdo, kar vzbuja nejevoljo.
Tako je bilo v tretji izme-
ni, ki je štela okrog osem-
deset ljudi. Šotorov je že se-

daj na razpolago za cca sto
ljudi, zato bi bilo treba tu-
di kapaciteto kuhinje in je-
dilnice predvideti temu šte-
vilu primerno. In tudi pri-
tem je opazna nepremišlje-
nost zasnove skupnih prostov
tabora.

TEŽAVE

Velike težave, s katerimi
se mora in se bo še moral
boriti vsakokratni upravnik
tabora v »Mir« — je treba
poudariti. Težave so z do-
bavo svežega mesa in zele-
njave, pa tudi ostalih potreb-
ščin. Za upravnika mora bi-
ti postavljen odločen, samo-
odgovoren in trgovsko iz-
najdljiv človek, ki mora ime-
ti povrh vsega še smisel za
družabnost z ljudmi. Tov.
Tičar te lastnosti v veliki
meri ima. Pa ne samo, da
upravnik mora take lastno-
sti imeti, temveč mora biti
pripravljen tudi marsikdaj
žrtvovati svoje udobje, saj
mu »delovni čas« dejansko

traja od zgodnjega jutra do
10. ure zvečer in še dlje. Pre-
pričan sem namreč, da je
upravljanje takega tabora
kot je »Mir« mnogo težav-
nejše od upravljanja kakega
počitniškega doma (npr. v
Poreču), ker so možnosti
dobavljanja raznih potreb-
ščin mnogo enostavnejše. Prav
zaradi tega bi bilo napačno,
če bi si na osnovi teh nekaj
kritičnih pripomb ustvarili
dokončno sodbo in dobili
vtis, da je v »Miru« vse na-
robo.

Se na nekaj bi želel opo-
zoriti, ko že pišem. Letos
smo imeli priliko videti v za-
livu »Mir« zasidranih več na-
ših vojniških ladij in čolnov.
Že zelo zgodaj zjutraj so priče-
njali z raznimi vajami in
premiki ter s tem povzročali
v mirnem Miru precejšen
hrup, ki nas je »metal iz
spanja«. Tudi zvečer so na
ladjah delovali motorji zelo
pozno v noč (do polnoči in
dalje) ter s tem rušili gostom

Turistično mesto ob »Plavi laguni«

Poreč, mesto in luka na zahodni obali Istre, ima 4000 prebivalcev. V času sezone, konkretno v tem letu, se mesto in okolica napolni z najmanj 16.000 gosti, kjer zavzemajo precejšen delež tudi Slovenci, med inozemci ei pa prednjačijo Nemci in Avstrijci. Središče mesta leži na polotoku. Domačini se pečajo s pridelovanjem grozdja, vina, sadja in zelenjave, dočim v sezoni doprinesejo precejšen delež tudi k turizmu, s tem, da odstopajo stanovanjske prostore gostom. Poreč je znan kot izredno lep turističen center z blago klimo, čudovito »plavo laguno«, otokom »Ljubavi« in krasnimi pejzaži.

Turist, ki ga zanima zgodovina, bo lahko našel v Poreču romanske in gotske objekte, med posebnosti pa vsekakor spada Eurazijeva bazilika. — Tako nekako bo vodič opisal prišlec lepo in zanimivo mesto Poreč, še preden si ga bo le-ta dobrobra ogledal.

Iskrin dom v Poreču stoji skoraj tik ob morju; loči ga le cesta in nekaj dreves. Ne morem razumeti, ko so nekateri omenili, da ga je težko najti, saj je s svojo belo barvo viden daleč naokoli in stoji takorekoč ob pristanišču in dokaj živahni cesti. Pogled z balkonov Iskrine stavbe sega prek drevja in tja do »Plave lagune«. Sonce se iskri v tisočeri odtenkih, ki jih prekinjajo številni čolni, jadrnice in vodni smučarji.

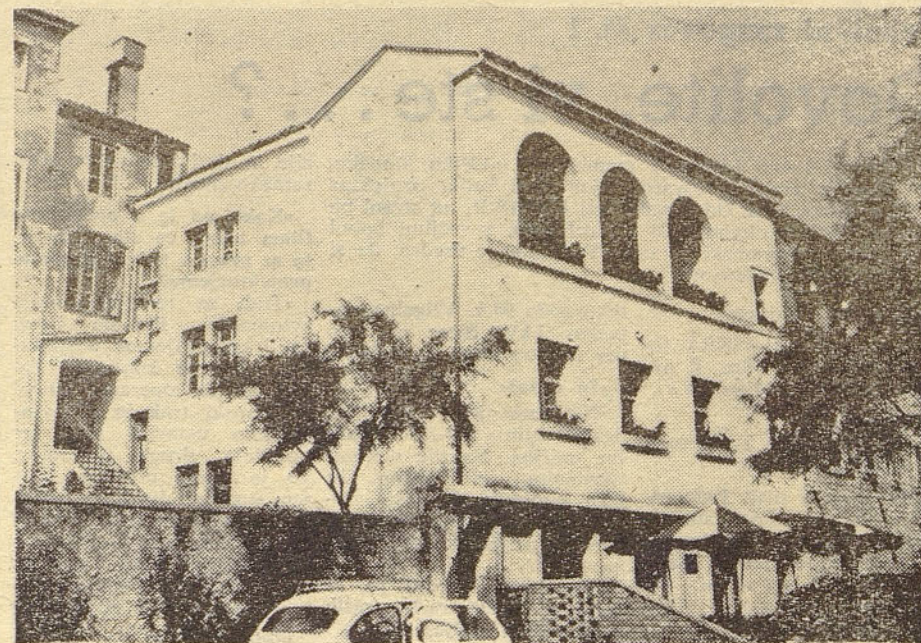
»O, lepo je v Poreču in dobro se počutim,« je dejal tov. Deržič, ko sem ga srečal ob vhodu Iskrinega doma in nadaljeval: »Kar prehitro je minilo!

»Kaj pa hrana, je bila v redu?« sem bil radoveden.

»O, dovolj je je bilo, pa tudi okusno je bila pripravljena,« se je brž oglasila njegova žena.

Upravnica doma tov. Mežkova je kot po navadi z nasmehom prišla nasproti in odgovorila na nekaj vprašanj.

»Takole je pri nas,« je začela — »trenutno je v gosteh 118 odraslih in 32 otrok. Ka-

»Iskrin« počitniški dom v Poreču

paciteta kuhinje je dokaj premajhna in slabo opremljena, da bi lahko kaj več popestrili naš jedilnik. Za takšno število gostov bi rabili tudi vsaj še eno pomoč. Težko je namreč držati red in čistočo; če so ljudje pre-

razgledom na morje. Največja pomanjkljivost pa je zastarela kuhinja in zato ni nič čudnega, če marljiva kuharica in njena pomočnica večkrat »grozita«, da bosta to peklensko vročino in slab zrak zapustili. Vse morata kuhati na štedilniku, ki se kuri s premogom (tudi čaj-čkel!), ker je podnevi elektrika tako slaba, da se še brivski aparat komaj premakne. Prav zato ne deluje tudi televizijski aparat. Za naslednje leto obetajo občinski možje boljši tok.

»Eh, vročina nas ubija, ne delo. Nimamo nobenega stroja, še mešalca ne —« je tožila kuharica Marija Gosar. Istega mnenja so bile tudi druge, zato je njihov trud v takih pogojih vreden posebne pozornosti.

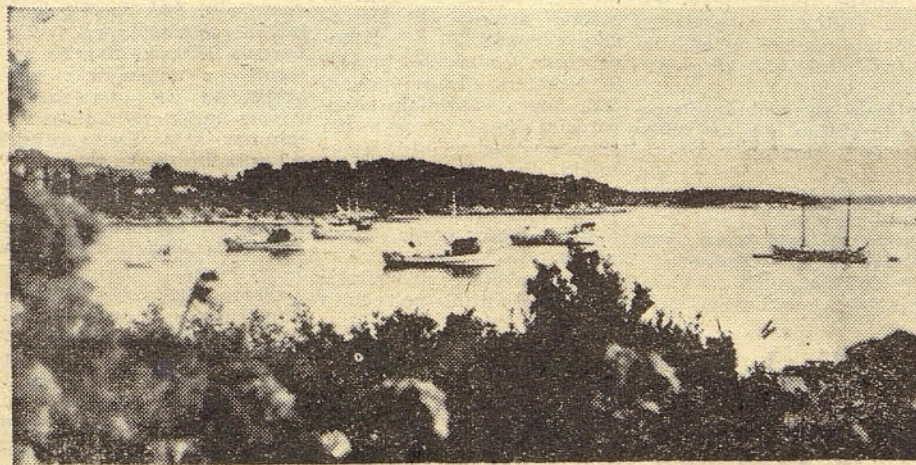
»Da, preveč gostov je nankrat; težko strežemo — je mimogrede omenila servirka Angelca Skodlar.

V sobi z razgledom na morje, so počivale tri dekleta. Prijetno utrujene od sonca in dobrega kosila so

tri gracije, Pavla in dve Mariji, nabirale moči za večer. Oh, da — ples v »Rivieri«, je zanje vsakodnevni dogodek, ki ga ne bodo zlahka pozabile. Lepo se imajo, so rekly, čeprav je imela ena izmed njih že prve dni težave z zobnim gronulomom.

In končno mnenje: Poreč je prekrasen; tu je vse: od miru, morja, sonca, do pribrivskih in bučnih večerov z glasbo. »Plava laguna« se koplje v zahajajočem soncu, kljub temu pa življenje ne zamre. Otok »Ljubavi« vleče, »Riviera« vabi, lunina mesečina pa sumljivo boža zaljubljenca širom otoka, čeprav je ribiči ne marajo. Vse to se lahko čudovito spaja s počutkom v Iskrinem domu, ki mu je potrebna le dobro opremljena kuhinja z zadevnimi pritiskalnimi. Tedaj bo lahko jedilnik tudi bolj pester in bogat, s čemer bo Iskrin dom v Poreču pridobil sloves, ki mu v tem očarljivem okolju vsekakor pripada.

Ado

Pogled z balkona »Iskrinega« doma v Poreču

potrebni mir. Razen tega te ladje s premiki premešajo in skalijo vodo v zalivu. Voda postaja kalna tudi zaradi odmetavanja odpadkov z ladij v vodo. Vsak, kdor je imel masko, je lahko opazil, kako se po vodi vlečejo kar nekakšne »štrene« in kako je voda kalna. Ker je zaliv Tellašice velik, obstaja možnost, da bi se ladje odmaknile iz neposredne bližine našega tabora. S posredovanjem naše uprave pri komandantih, bi se to zelo verjetno dalo doseči. Vojaki in oficirji z ladij pa bi kljub temu lahko prihajali v naš tabor »na pivo« ker imajo vedno s seboj motorne čolne, in je njihova družba v našem taboru zelo zaželena.

TABOR NAJ BO RES TABOR

Kljub temu je taborjenje v »Miru«, posebno za ljudi iz večjih centrov in celoletnega

mestnega vrveža, prava sprostitve in možnost pristnejšega odnosa do prirode, ki postaja danes, ljudem na asfaltu, vedno bolj tuja. Prav s tega stališča, bi bilo treba gledati na tabor »Mir« v resnici kot tabor.

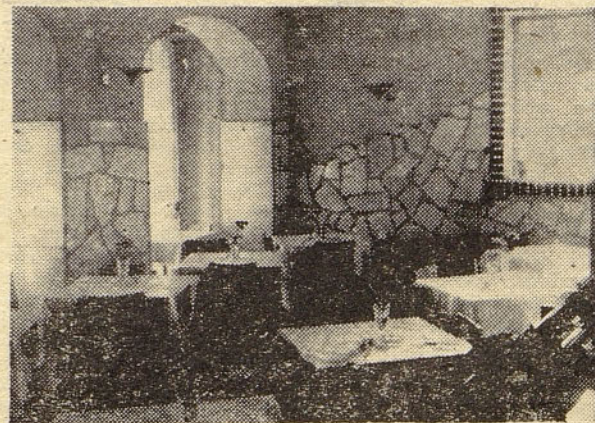
Ob vsem, kar sem napisal, bo marsikdo pomislil, da sem nepravilčen, češ, kakšna (v pravem pomenu besede!) lesena »kišta« je bila ona stara »kuhinja«, in kako nemogoča »jedilnica« je bila prej, in »latrina« in »dežurstvo« itd. Toda resnici na ljubo je treba reči, da je bilo v to vloženo malo denarja in, da je bilo — kljub taki »kuhinji«, kljub taki »latrini« in kljub »dežurstvu« — vse skupaj ideji tabornišтва bližje.

Ne pravim: »Vrnimo se nazaj na staro«, temveč pravim: Če smo šli naprej, zakaj nismo šli bolj premišljeno!

Ivan Urbančič

več zaposleni. Največ težav pa delajo mali otroci, skoraj bi rekla dojenčki, ki, razumljivo, ne morejo jesti pripravljene hrane, pač pa njihovi starši zahtevajo zdaj to zdaj ono. Da nastanejo pri tem nesoglasja, ni nič novega, vendar bi opozorila na dejstvo, da teh otrok skoraj nihče ne prijavlja, tako da imamo včasih resne težave s prostori, čeprav menijo starši, da tak otrok ne zavzame nobenega prostora. Občina Poreč namreč striktno zahteva, da se tudi za dojenčke plača polovična pristojbina, ker izkušnje kažejo, da le-ti dostikrat naredijo več škode (pomočijo modroce, rjuhe, deke ipd.) kot odrasli, zato jih, čeprav z doplačilom, zunanje stranke nerade vzamejo na stanovanje. Menim, da je prav, da »Počitniška skupnost« za naslednje leto izda točna navodila, da ne bo v domu nepotrebnih pojasnjevanj.

Dom »Iskra« ima lepe sobe, seveda so najlepše z

Jedilnica doma je prijetna — žal, pa dokaj premajhna

DOPUSTNIKI!

PISITE NAM, KAKO STE PREŽIVELI SVOJ

DOPUST V NASIH POČITNISKIH DOMOVIH!

Dovolite, vi ste...?

Preizkusna kabina v montažnem oddelku kinoakustike v kranjski tovarni, kjer stoji veliki projektor za 35 mm film. Od spredaj isti kot NP-21, od strani pa ne. Nekam elegantnejši je, stiliziran, z večjimi bobni in vrsto raznobarnih tipk. Vsekakor je vreden, da si ga pobliže ogledamo.

»Dovolite, vi ste?«

»Kinoprojektor ISKRA tip KN-3 za 35 mm film. Z avtomatskim upravljanjem.«

»Prototip?«

»Ne. Izvozni kontingent, za Turčijo.«

»To se lepo sliši! Toda zanima me vprašanje stopnje avtomatizacije. To besedo večkrat zlorabljam. Kako je s to rečjo pri vas?«

»Odločno odklanjam vsako sumničenje. Sem resnično

tokove do 80 A. Vžigalna napetost 3 kV. Sicer pa sem ves iz domačega materiala.«

»In cena?«

»Nespremenjena, kot pri projektorjih NP-21. Nekaj čez milijon. Navzlic očitnim tehničnim izboljšavam in lažji manipulaciji. Veste, notranje rezerve, nekaj novatorskih prijemov, saj razumete, ne?«

»Popolnoma. Sedaj pa še majhna demonstracija vaših sposobnosti. Velja?«

zije in drži dve uri v sveti zamaknenosti.«

»Kako pa je s preklpom filma tedaj, če sta v dvojce, to se pravi v kabini z dvema projektorjema?«

»Tudi za to skrbi moja avtomatika. Preklop filma na drugi projektor posredujejo posebne kontaktne folije, ki jih operater nalepi na filmski trak in ki avtomatično ustavijo prvi ter poženejo drugi projektor. To je velika prednost. Razen tega pa dovoljuje volumen mojih bobnov s 1800 metri filma skoraj enournno neprekinjeno predvajanje, ne da bi bilo potrebno izvršiti preklp na drugi projektor.«

»Odlično! Mar to pomeni, da bo popolnoma izpodrinen predhodnik NP-21?«

»Ni rečeno. Nekateri se še vedno odločajo zanj, kar povzroča moji tovarni določne proizvodne težave. Toda kupec je kupec in treba mu je ustreči. Malo je posredi konservativnost, malo nezaupanja naprav novitetam — vsekakor pa je to dokaz, da je »ISKRA« dobila tradicijo in splošno priznanje, v pogledu kvalitete, ne glede na trenutno »modo« na področju reproduktivne kinematografije.«

»Hvala za zanimiv razgovor in srečno pot, ter veliko uspeha v Turčiji!«

»Že prav, in hvala za dobre želje. Ne pozabite pritisniti na gumb!«

»O, saj res; takoj bom ustregel želji. — Srečno!«

Pritisk na gumb in v kabini je zavladala tema.

DOPUSTNIKI!

Uprava počitniške skupnosti »Iskra« ima proste še naslednje kapacitete:

Kraj	Od	Do	Ležišča
POREČ	5. 9.	15. 9.	20
MAKARSKA	5. 9.	15. 9.	25
KAMP MIR	26. 8.	5. 9.	25
ZADAR	20. 8.	30. 8.	10
TRENTA	prosto v septembru		
BLED	prosto v septembru		

Rezervacije za vse domove sprejema Uprava počitniške skupnosti Iskra Kranj, Kidričeva 40 — telefon št. 39-93.

Alternator s transistorskim regulatorjem

(Nadaljevanje s 3. strani)
jev nekoliko predragi polprevodniški sestavni deli, katerim pa se cene hitro nižajo.

Alternatorje trenutno vgrajujejo v mestne avtobuse, večje ameriške osebne avtomobile, nekatere japonske osebne avtomobile, Mercedesova vozila 230 SL, Fiatova vozila Coupe 2300 in 2300 S. Nekatere tovarne pa po želji kupca vgrajujejo alternatorje skoraj v vsa vozila (Simca, Peugeot itd.). Vgrajujejo jih tudi v policijska in vojaška vozila s primopredajnimi radijskimi postajami, bolniška vozila, taksi-je itd.

Konstrukcija alternatorja s krempljastimi poli se v

najekonomičnejši obliki nekoliko razlikuje od dinama. Značilen je razmeroma velik premer in majhna dolžina, kar pogosto ovira preprosto zamenjavo z dinamom.

Upoštevajoč potrebe jugoslovanske avtomobilske industrije je ZZA dobil nalogo izdelati alternator za vozilo Zastava 1300, ki naj bo zamenljiv z dinamom v tem vozilu, in naj ima enakovredne karakteristike kot alternator, ki ga Fiat vgrajuje v vozila 2300 S. Ta alternator 12 V, 40 A je primeren tudi za vgradnjo v večje kamione in manjše avtobuse, kjer se uporablja dinamo 300 W — 12 V, 32 A.

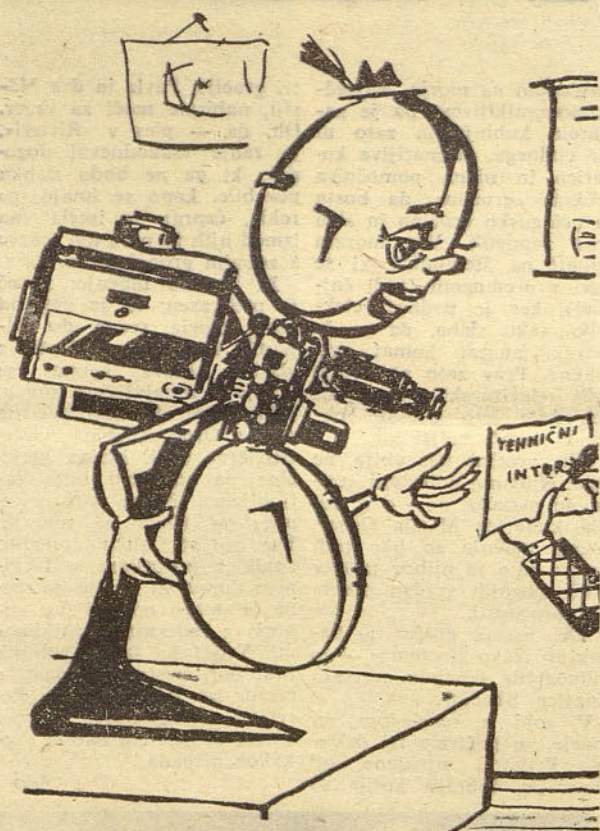
Fiatov alternator je stare konstrukcije z izraženimi poli, mi pa smo izdelali sodobno izvedbo s krempljastimi poli. Vgraditvene mere z ozirom na pomanjkanje prostora v motorju Fiat 1300 predpisujejo obliko dosedanjega dinam 12 V, 28 A in zato nismo mogli dati alternatorju ekonomske oblike in najmanjše možne teže. Manjkale so nam izkušnje in literatura s tega področja. S prizadevanjem vseh sodelujočih pa nam je uspelo v razmeroma kratkem času izdelati konstrukcijsko popolnoma samostojno izvedbo, ki po nekaterih karakteristikah celo nekoliko prekaša Fiatov alternator.

Prototipe alternatorja s transistorskim regulatorjem preizkušamo v vozilu Fiat 1300 in TAM 4500. Do sedaj na vozilih nismo imeli bistvenih težav, čaka pa nas na tem novem področju še precej dela, da bomo obvladali še razne podrobnosti teh dveh izdelkov.

Dopisniki!

Želimo vam vse najlepše na letnem dopustu, vendar ne pozabite v tem času na dopisovanje v naš časopis!

Uredništvo

Slaba oskrba z materialom

(Nadaljevanje s 1. strani)
Zaradi zelo skopo odmerjenih razpoložljivih sredstev nimamo posebnih možnosti za nudenje izrednih ugodnosti; za urejanje zdravstvenih problemov članov kolektiva imamo določene ure v Zdravstvenem domu Železniki; v končni fazi izgradnje imamo 18 stanovanj, potrebe pa so mnogo večje. Za koriščenje letnega dopusta so vsi člani dobili regres, v Portorožu pa imamo v Domu gospodarskih organizacij Selške doline 10 postelj skozi vso sezono. V tovarni vsi zaposleni lahko dobijo tople obroke.

Kakšno je sodelovanje: tovarna — podjetje, tovarna — ZZA, tovarna — Obč. skupščina?

Sodelovanje s podjetjem, z ZZA in Občinsko skupščino poteka v redu.

Ali menite, da lahko naš časopis odigra pozitivno vlogo pri obveščanju vaših članov kolektiva o problematiki tovarne in pri reševanju te problematike?

avtomatiziran, kar pomeni, da potekajo vse faze od vklopa usmernika do preklopa filma na drugi projektor samodejno. Opozarjam pa, da je popolna avtomatizacija možna le, če sem opremljen s ksenon žarnico in ne z navadno obločno na ogelje. Če delam z oglednimi elektrodami, potem je avtomatizacija prikrajšana za fazo vžiga ogelja, ki jo operater izvrši ročno.«

»Ksenon žarnica? Kakšne prednosti zagotavlja ta novi svetlobni vir?«

»Velike. Stalno in enakovredno delovanje brez vmesnega justiranja, neomejeno možnost predvajanja z ozirom na dolžino filma. Predvsem pa je pogoj za popolno avtomatizacijo.«

»Domači proizvod?«

»Ne, angleški. Troelektrodna žarnica, jakost 2000 W, za

»Prav. Pritisnite na tipko A v zgornjem levem kotu komandne plošče, zatem pa na zagonski gumb. Z njima se prične uvod v mojo avtomatizacijo. Aktivirali ste usmernik in mi dali potreben zagon. Vse ostalo gre avtomatično. Zanimivo... A? Zares, avtomatika je čudovita stvar! Vsak otrok bi znal ravnati s tako napravo. Velikan poslušno sledi nevidnim ukazom električnih impulzov. Vse se odvija neslišno in samo od sebe, kot pod dejstvom čarobne palčice. Le dobro pogledjte...! Kaj... Molčite?«

»Pusti me, da gledam, saj je skozi projekcijsko okence kabine pravkar šinil svetlobni stožec, med zobniki in valjčki projektorske glave pa že šelesti novi propagandni film o »Iskri!«

»Da, naš projektor je mehaniziran čarovnik, ki te neopazno ponese v svet ilu-

Izvečki iz sklepov samoupravnih organov

Delo socialne službe v »Elektromehaniki«

**SKLEPI
10. IN 11. SEJE
UO ELEKTROMECHANIKE
(10. in 11. avgusta 1964)**

Upravni odbor sprejema na znanje pojasnilo finančnega sektorja glede gibanja nedokončane proizvodnje.

Upravni odbor zadolžuje GPS, da posebej analizira stanje nedokončane proizvodnje v MTC, kinomontaži in v skladišču produkcije ter k ugotovitvam finančnega sektorja poda obrazložitev, zakaj je prišlo do tako visokih zalog in kakšni so izgledi za znižanje.

Obrazložitev je treba dostaviti UO do 15. oktobra 1964.

V zvezi z visokimi zalogami v skladiščih zadolžuje upravni odbor GPS, da do 30. septembra 1964 odprda ves material razreda 3 in 5, ki se ni gibal do vključno 31. decembra 1962 in sicer po najvišji možni ceni.

Način odpradaje se določi v dogovoru s finančnim sektorjem in organizacijskim birojem. O izvršitvi je treba poročati UO.

Komisija za racionalizacije in tehnične izboljšave naj do 24. avgusta 1964 poroča UO, koliko patentov oziroma prijavljenih izboljšav iz leta 1963 se še uporablja v proizvodnji.

Upravni odbor smatra, da bi se vsi predlogi morali v proizvodnji najprej preizkusiti in šele nato nagraditi.

Upravni odbor sprejema na znanje poročilo splošnega sektorja o številu zaposlenih, ki delajo skrajšan delovni čas in ugotavlja, da je zaradi tega največji izpad v delovni enoti stikal in relejev, MTC in montaži števec.

V zvezi s tem zadolžuje upravni odbor DS delovnih enot, da to vprašanje obravnavajo na svojih zasedanjih ter ugotovijo ali je res nujno, da dela skrajšan delovni čas tako veliko število zaposlenih.

Upravni odbor zadolžuje šefa tehničnega sektorja in šefa delovne enote orodjarne, da do 18. septembra 1964 pripravita obsežno poročilo za UO o problematiki orodjarne, s posebnim oziranjem na politiko kadrovanja in kvalifikacijski sestav, politiko nagrajevanja, izkoriščanja kapacitet posameznih strojev ter o možnosti uvedbe druge izmene na strojih, ki predstavljajo ozko grlo.

Glede na to, da imamo v I. polletju 1964 veliko neizkoriščenega delovnega časa zaradi bolniških in drugih izostankov, zadolžuje UO samoupravne organe po DE da na zasedanjih DS obravnavajo to vprašanje s posebnim oziranjem na:

- bolezenske izostanke do 30 dni,
- bolezenske izostanke nad 30 dni,
- opravilene plačane izostanke,
- neopravilene plačane izostanke,
- neopravilene neplačane izostanke,
- izredne dopuste,
- itd.

Ker je delovna enota skupnih služb v I. polletju 1964 prekoračila polletni plan nadur, zadolžuje UO šefa splošnega sektorja, da do 24. avgusta 1964 pripravi posebno poročilo o opravljenih nadurah v tem obdobju za vsak oddelek delovne enote posebej ter poda primerjavo z istim obdobjem leta 1963.

Delo socialne službe je bilo v prvem polletju dokaj pestro. Poleg individualnega dela in dela na širših analizah, se je delo razširilo tudi po raznih komisijah (komisija za socialna vprašanja pri sindikatu, komisija za varstvo žena, mladine in invalidov, disciplinska komisija, komisija za vprašanja ZB, stanovanjska komisija).

Napravljena je bila analiza stanovanjske problematike mater samohranilk, tekoče so bila podana poročila o skrajšanem delovnem času žena v tovarni, stalno sodelovanje pri zdravstvenih pregledih članov ZB pa je tej službi dalo jasno sliko o zdravstvenem stanju borcev. Analiziranje minimalnih osebnih dohodkov, o čemer bomo prihodnjič kaj več pisali — je pokazalo dokaj problemov, nastavljena pa je bila tudi kartoteka evidenca vseh invalidov in delovno manj sposobnih oseb, zaposlenih v tovarni.

Pri reševanju individualnih socialnih problemov je socialna služba svetovala in posredovala v različnih primerih: pri družinskih nespornostih, pri nespornostih na delovnem mestu, pri pošiljanju alkoholikov na hospitalno zdravljenje, pri hospitalizaciji duševno motenih oseb in sodelovala pri reševanju stanovanjskega problema mater samohranilk.

Od komisij je bilo najmočnejše sodelovanje v komisiji za vprašanje žena, mladine in invalidov. Iskanje delovnih mest za invalide je komisiji dalo izredno veliko dela. Stalno je bilo spremljano delo z invalidi na priučevanju in rehabilitaciji. Pri tem se je komisija postavila na stališče, da se v

prvi vrsti skrbi za invalide v tovarni, da se jim priskrbi odgovarjajoča delovna mesta. Komisija v tovarni je bila v stalni povezavi z invalidsko komisijo — pri KZZSZ Kranj. Komisija za socialna vprašanja pri sindikatu podružnici pa je poskrbela za letovanje 28 otrok pri Premanturi v Puli.

Socialna služba je skupaj z zdravstveno službo tudi razporejala dela negovalke na domu. Hišna nega bolnikov se je v prvem polletju letošnjega leta razvijala posebno dobro, saj sta bili negovalki na terenu 189 dni, v ostalih dneh sta opravljali pomožna dela v obratni ali industrijski ambulanti. ABC

Člani DS in UO

Ing. Franc Bandelj, predsednik upravnega odbora tovarne avtoelektričnih izdelkov v Novi Gorici, je zaposlen v tem kolektivu kot konstruktor v OTK. Lani je diplomiral na elektrofakulteti, a čeprav je v kolektivu šele nekaj mesecev, so se volilci na junijskih volitvah z

Tov. Danijel Besednjak, predsednik delavskega sveta tovarne avtoelektričnih izdelkov — dela kot mojster v vzdrževanju, in je v Iskri od začetka. V tovarni avtoelektričnih izdelkov se je l. 1961 začel tudi politično udeleževati in je uspešno vodil sindikalno organizacijo kot njen

Ing. Franc Bandelj, predsednik UO v Novi Gorici

Danijel Besednjak, predsednik DS v Novi Gorici

zaupanjem izrekli zanj. Ze doslej je dokazal mimo svoje strokovne sposobnosti, da je dober organizator. Prav tako pa je tudi politično podkovan, kar vse mu bo nedvomno koristilo pri izpolnjevanju dolžnosti člana DS in predsednika upravnega odbora tovarne, bo znal zastopati interese kolektiva tudi na zasedanjih DS podjetja, kajti je vztrajen in razgledan, zato bodo njegove lastnosti v začetku, ko si mora izkušnje šele pridobiti, prav gotovo pripomogle, da bo tudi na polju družbenega upravljanja, uspešno reševal poverjene naloge.

Sodelavci so prav kmalu uvideli vse njegove sposobnosti in ga izvolili za člana DS in UO, lani pa je bil predsednik tovarniškega delavskega sveta. Dokaz za njegovo uspešno delovanje v delavskem samoupravljanju je to, da so ga letos brez oklevanja izvolili za predsednika delavskega sveta, ker vedo, da bo delo organa pod njegovim vodstvom zanesljivo in uspešno.

Tako ing. Bandelj, kot Danijel Besednjak menita, da se bodo organi upravljanja z vso resnostjo lotili reševanja težav in problemov, od katerega je odvisna rast te naše tovarne.

Pisana in nepisana norma

Naš statut podjetja je nad vse dragocen in nepogrešljiv instrument, ki uravnava naše medsebojne odnose in postavlja takorekoč vse na svoje mesto. Prav je, da smo ga dobili, saj smo dolgo čakali nanj. Da bo red pri hiši, da se bo vedelo, kdo pije in kdo plača.

Nekoliko bolj vznemirljivo pa je, da pričenjajo naši ljudje prebirati statut in se seznanjati s črko naše notranje zakonodaje. Res, ne bera ga vsi. Toda tistemu, ki ga prebira pa beseda statuta ne prinaša pomiritev, pa najsi so ga naši pravniki še tako lepo formulirali. Narobe, nekaterim ljudem ne dajejo pokoja določena nasprotja med določili statuta in med prakso, ki jo izvajamo v življenju in delu kolektiva. Med notranjo vsebino in zunanjo uveljavljavanjem lepih statutarnih načel. In to ponavadi pri najbolj kočljivih določilih, ki močno zadevajo v osebne interese pov-

prečnega člana kolektiva, posredno pa tudi poslovanje celotnega podjetja.

Na primer člen 183. Jasno in nedvoumno je določeno, da »morajo biti osebni dohodki delavcev odvisni od količine in kvalitete opravljenega dela, zahtevnosti dela in DOSEŽENIH EKONOMSKIH REZULTATOV delovne enote, tovarne ali enote skupnih služb, kjer je delavec zaposlen, in podjetja.«

Površno tolmačenje statuta pa nas kaj kmalu pripelje do olajševalne okolnosti v istem členu statuta, ki pravi, da morajo biti vsa delovna mesta po možnosti normirana.

Norma je zaenkrat edina zelena veja, za katero se lovimo pri uveljavljanju splošnih stimulativnih priporočil statuta. Drugih možnosti, na podlagi katerih bi član kolektiva lahko pokazal voljo do izboljšav — sebi in podjetju v prid — ni, oziroma jih ne maramo videti.

Precejšen del članov kolektiva, ki jih norma ne zadeva, si ob tem pošteno oddahne, pa četudi za ceno manjših osebnih prejemkov, ki so na ta ali oni način zvezani z delovnim učinkom pri tistih, ki živijo pod »diktaturo norme.«

Toda, na žalost niso vsi taki. Poznam nekaj tovarišev, na primer iz nekaterih naših skupnih služb, ki jim naš statut vzbuja »revolucionarne« misli. Ti tovariši živijo in delajo v razmerah, da si morajo spriti vrste dela sami postavljati osebne norme. Tako — po poštenem občutku in po zavesti, da pripadajo velikemu gospodarskemu organizmu, v katerem je od pravičnega funkcioniranja vseh sektorjev odvisen tudi njihov lastni uspeh.

Taki tovariši si zastavljajo včasih zelo nerodna vprašanja. Na primer, takele: »Dobro, normo si postavljam sam, Praktično je ne morem

(Dalje na 8. strani)

Proizvodnja v juliju 1964

Tovarne	Planirano v 000	Izvršeno v 000	%
ELEKTROMECH.	993.899	1.070.665	107
INSTRUMENTI	80.468	116.044	144
AVTOELEKTRIKA	925.960	573.390	62
MOTORJI	94.187	90.233	96
AVTOMATIKA	509.863	573.442	112
ELEMENTI	530.253	522.059	98
NAPRAVE	289.310	101.267	35
ELEKTRONIKA	123.170	106.341	86
APARATI	230.105	288.842	126
KONDENZATORJI	172.000	142.484	83
POLPREVODNIKI	62.669	108.632	173
USMERNIKI	64.940	66.538	102
MIKRON - Prilep	—	112.133	—
SKUPAJ:	4.076.824	3.872.070	95

Fotografija »NJENO VSE« — ing. Alojza Čampe, je prejela na fotorazstavi ZZA — drugo nagrado

Letni plan in izpolnitev

(Januar — julij 1964)

Tovarne	Letni plan v 000	Izvršeno v 000	%
Elektromehanika	13.330.334	7.696.426	58
Instrumenti	1.002.228	644.828	64
Avtoelektrika	9.248.830	3.603.919	40
Motorji	1.486.750	727.187	49
Avtomatika	6.450.634	4.242.000	66
Elementi	5.270.664	2.863.276	54
Naprave	2.809.477	670.399	24
Elektronika	1.521.670	794.516	52
Aparati	3.278.355	1.724.554	53
Kondenzatorji	2.026.450	1.137.879	56
Polprevodniki	902.276	646.503	72
Usmerniki	854.770	454.508	53
Mikron - Prilep	433.400	112.133	26
S K U P A J	48.615.838	25.318.128	52

Pisana in nepisana norma

(Nadaljevanje s 7. strani)

presegati kot tovariš pri stroju, ker si jo sproti zvišujem ali znižujem — kakor sem pač pri volji... Včasih pa se mi zdi, da bi lahko pri hranili podjetju milijone — toda čemu bi si nalagal delo, ko se mi to nič in pozna; in ko zato ne dobim nobenega priznanja. — Enostaven primer: pred kratkim sem dobil več inozemskih ponudb

za nabavo nekega blaga iz uvoza. Že na podlagi treh zbranih ponudb bi po veljavnih uzancih lahko odnehal, toda nekaj me je gnalo, da sem šel še naprej. Zahteval sem še druge ponudbe, primerjal in kalkuliral; na podlagi pete ponudbe sem ugotovil da sem izbezel veliko cenejšega ponudnika — in prihranil podjetju par stotincev dobrih deviznih dinarjev.

Bil sem vesel, kako ne bi bil. Tudi drugič bom verjetno ravnal tako. Ali pa tudi ne, kdo mi kaj more? — Tisto, kar koplje v meni, je želja po priznanju, da tudi jaz lahko učinkovito prispevam k rentabilnosti podjetja — z večjim ali manjšim prostovoljnim »napenjanjem« lastne moralne norme. — To

I S K R A — glasilo delovnega kolektiva Iskra industrije za elektromehaniko, telekomunikacije, elektroniko in avtomatiko — Uredništvo: Glavni urednik: Pavel Gantar — odgovorni urednik: Igor Slavec — izhaja tedensko — Tisk in knjižar: »CP Gorenjski tisk« Kranj

K razstavi fotografije v ZZA

V časopisu št. 24 smo pod naslovom **Uspela razstava fotografije v ZZA**, med drugim priobčili tudi načrt dela Foto-kino kluba ZZA, kjer pod točko 1. zasledimo tole:

Za dan mladosti v letu 1965 bomo razpisali razstavo fotografije s temo **»Delo in življenje kolektiva Iskra«**. Ta razstava verjetno ne bo imela neke večje umetniške vrednosti...

Uredništvo je na zadnje besede imelo pomislek, češ, ali taka razstava res ne bi mogla imeti »večje umetniške vrednosti«, zato je naslovila na nagrajence letošnje razstave apel, naj na pripombo uredništva pošljejo svoja mnenja.

Tovariš **Marjan Černe** nam je prvi odgovoril. Takole pravi:

»V glasilu št. 24 od 18. junija vprašujete, če razstava fotografije »Delo in življenje kolektiva ISKRA« ne bi mogla imeti večje umetniške vrednosti?

Do kod seže delo in kje se začne umetnost. Kje se neha

(navadna) fotografija in začne umetniška? Vse je odvisno od vrednotenja!

Ce primerjamo umetnine zadnjih let — zvite in zvarjene, iz zrezanih ostružkov in odpadkov ter najrazličnejše preluknjane in nepreluknjane ilovnate umotvore, ki se jim, kakor tudi avtorjem klanjajo premnogi — si moramo priznati, da imamo v ISKRI med sto tisoč delovnih postopki lepo število tistih, ki že sami po sebi zaslužijo vzdevek »umetniški«. To

Tov. Pande Malinov iz Skopja je znan kot izredno vesten šofer, ki se je izkazal tudi ob potresu. V slabe pol ure je obšel vsa stanovanja sodelavcev in s tem pripomogel k najhitrejši povezavi Iskrinega kolektiva v Skopju

v resnici tudi so, a se nam zde vsakdanji, ker le-ti niso razvpiti, kakor tudi ne ljudje, ki jih obvladajo in opravljajo, ker imajo stvarno vrednost, a ne namišljene.

Kdo ne pozna fotografije »Plavžar« pokojnega Slavka Smoleja? Dobila je kup priznanj, doma in na tujem, obšla je ves svet po vrhunskih razstavah, bila je neštokrat reproducirana, imela je kup posnemalcev, a je še danes enkratna in edinstvena! Zakaj? ... Ker je avtor temeljito opazoval človeka pri delu, vedel, kaj hoče prikazati in to znal uresničiti. Prikazal je preprostega delovnega človeka v delovnem okolju tako izvirno, da je ta fotografija postala pojem umetniško prikazanega dela.

Ce se bodo v tej smeri poskusili avtorji fotografij za prihodnjo razstavo ob »Dnevu mladosti«, sem prepričan, da bo ta razstava imela polno umetniško vrednost in veljavo.

Kako smo letovali v Zadru

Razpis, ki ga je objavila počitniška skupnost v našem časopisu, je kazal, da bo letovanje v Zadru prijetno, vendar smo bili razočarani.

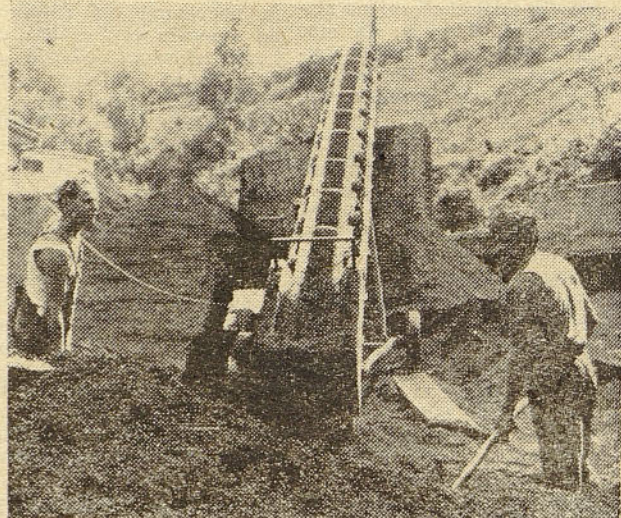
O hrani prve dni je boljše da ne govorimo, saj smo bili primorani uživati hrano, ki ni po vrednosti in niti po okusu odgovarjala našim navadam, pri čemer so bili najbolj prizadeti otroci, ker niso navajeni na premočno začinjeno hrano. — O potrebi bi se dalo dosti napisati, saj so nekateri strežniki nosili jedilni pribor kar v žepih in ga nam »zmetali« na mizo.

Ker se nemogoče stanje kljub urgenci ni spremenilo, smo hoteli odpotovati nazaj, vendar je tov. Vouku uspelo, da nam je preskrbel hrano pri Počitniški zvezi, na kopanje pa smo se vozili z avtobusom (15 minut) v znano kopališče Borika, ki je res lepo urejeno. Šele s to akcijo smo prišli do vsaj znošnega dopusta.

H koncu apeliram na upravo počitniške skupnosti, da v naslednji številki časopisa objavi prepis pogodbe za letovanje v Zadru, in odgovori, zakaj dopustnikov niso opozorili na stvarno stanje. Čas je namreč, da znamo ceniti vsak dinar, ker tako neurejeni dopusti lahko kvarno vplivajo na odnose in predvsem na zdravje poedinca. Pri vsem pa se resno vprašamo: »Kdo je kriv, da je vsa skupina, morda tudi druge, tako slabo preživela precej dni svojega dopusta?«

Prosimo, da naš dopis objavite v časopisu. S tem člankom ne maramo prepričevati letovanje v Zadru. Ne, Zadar je lep, prav tako tudi okolica in plaža Borika. Vse, kar je bilo slabega — smo zapisali zaradi vednosti drugim in v opozorilo počitniški skupnosti.

Za drugo izmeno: Ciril Omahen, Vladimir Šavli, Franc Zaplotnik

»Takle »pomagač« kar prav pride,« sta dejala delavca, ki imata iz dneva v dan opravka s premogom